

Dnr Son 2018/199

Bilaga till tjänsteskrivelse – exempel på förändringar jämfört med 2009 års dokument

Exempel på rutiner som tagits bort och varför Checklistor/frågeställningar som är en hjälp i arbetet

Under vissa rubriker, till exempel ”Akut bistånd” har det tidigare funnits frågeställningar som ”Är det en akut nödsituation? Känner sökanden till socialtjänsten normer och beräkningsgrunder? Finns barn i familjen? Finns sjukdom hos den sökande som skulle kunna förvärras om personen inte får hjälp? Har sökanden medicinska eller sociala problem som medför svårigheter att ta eget ansvar för sin situation? Kan sökanden få hjälp från släkt och vänner? Är behovet av hjälp återkommande trots egen försörjning?” Denna typ av frågeställningar är snarast en checklista som den enskilda handläggaren behöver ha till hands för att kontrollera om något av ovanstående förhållanden är aktuellt inför den individuella bedömningen och tillhör alltså inte riktlinjerna. Däremot behandlas många av områdena i de olika kapitlen vad gäller normer och beräkningsgrunder.

Rutiner som kontroll av bilinnehav hos bilregistret ska också flyttas till rutiner och ingår inte i det nya förslaget till riktlinjer.

Exempel på faktaunderlag som tagits bort och varför

Faktaunderlag och information om andra huvudmäns ansvarsområden, riktlinjer och ansökningshandlingar har, där det varit möjligt och lämpligt, tagits bort från förslaget på nya riktlinjer. I de fall de fortfarande gäller och är av vikt för handlingen kommer de istället att finnas i rutinerna för handläggningen. Där kommer även den information som handläggaren behöver ge till den enskilde att finnas med. Faktaunderlag och information av sådant slag kan gälla Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket, Bolagsverket med flera. Deras riktlinjer och rutiner förändras också löpande och kan därför inte stå med i kommunens riktlinjer.

Exempel på text och avsnitt som lagts till och varför

Nya texter som tillkommit på grund av nya lagar och föreskrifter sedan de förra riktlinjerna gäller exempelvis

- Tillfälliga uppehållstillstånd (TUT)
- Tredjelandsmedborgare

Exempel på text som tagits bort och varför

Nödvändig tandvård

Kravet ”Beviljad tandvård ska, om inte särskilda skäl föreligger, utföras inom tre (3) månader från beslutsdatum” har tagits bort. Vissa åtgärder måste utföras direkt, just för att de är akuta, och då behövs inte kravet. Andra åtgärder måste utföras över en längre tidsperiod av tandtekniska eller andra skäl. Det kan tandläkaren i samarbete

med den enskilde avgöra bäst. Biståndet betalas inte ut förrän den nödvändiga tandvården utförts.

Exempel på avsnitt omarbetats och varför

Våld i nära relationer

Ett exempel på omarbetad text är texten om våld i nära relationer. Texten var tidigare starkt inriktad på kvinnor som har varit utsatta för våld. Den som utsatts för våld i nära relationer kan dock vara i behov av hjälp oavsett kön, ålder och annan bakgrund. Texten har därför omarbetats för att bättra fånga alla målgrupper som kan drabbas av våld i nära relationer och vara i behov av hjälp i form av information, hjälp att få kontakt med stödorganisationer eller ekonomiskt bistånd. Barns särskilda utsatthet har också tagits med. Information om att socialnämnden har antagit ett åtagande har också lagts till.

Generellt sett har texten även i övriga delar av dokumentet omarbetats för att vara mer könsneutral.

Företagare och personer med fria yrken

Texterna har omarbetats helt och fått fler rubriker. Syftet med omarbetningen har varit att få begripliga och lagenliga riktlinjer. För att nå dit har inriktningen varit att inte skriva in sådant som styrs av andra lagar och ändras med dem samt att lyfta ur övriga delar som handlar om det praktiska arbetet och som ska läggas in i rutinerna.

Exempel på andra förändringar

Fem viktiga perspektiv, kapitel 1.2 i förslaget

Tidigare utgjorde ”barnets bästa”, ”låginkomstnivå”, ”helhetssyn”, ”tillgänglighet” och ”respekt” de fem viktiga perspektiven, men de definierades inte (förutom barnets bästa). I förslaget till riktlinjer anges och definieras istället följande viktiga perspektiv:

- rättssäkerhet (var inte med förra gången)
- barnperspektiv (inkluderar ”barnets bästa” som fanns med tidigare)
- helhetssyn (fanns med tidigare)
- jämlikhet (nytt)
- individuell bedömning (nytt)

De tre perspektiv som inte finns med bland de fem, det vill säga ”låginkomstnivå”, ”tillgänglighet” och ”respekt” är för den skulle inte oviktiga. Låginkomstnivå finns på cirka fem ställen i riktlinjerna, där det finns behov. Till exempel ”*I övrigt bör biståndet vara i nivå med vad en låginkomsttagare i allmänhet har råd att kosta på sig*”. ”*Resekostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att bekosta*” etcetera. Respekt och professionalitet finns som ett krav på medarbetarna i kommunens personalpolicy, oavsett inriktning. Tillgänglighet ur ett bemanningsperspektiv gäller enligt kommunens och socialförvaltningens rutiner. Där tillgängligheten handlar om specifik handläggningstid, svarstid eller liknande finns tiderna utsatta i riktlinjerna där tidsangivelse behövs.

Magasineringskostnad

Magasineringskostnader kan bli höga om den enskilde befinner sig mycket långt från att hitta och få ett nytt boende. De tidigare riktlinjerna deklarerade att ”*Kostnader för magasinering av möbler kan i vissa speciella fall beviljas*”. Definitionen av ”speciella fall” framgick inte. Det nya förslaget innebär en viss restriktivitet samt en vägvisning om när ekonomiskt bistånd kan beviljas ”*Kostnader för magasinering av möbler behandlas restriktivt. Magasinering kan beviljas om den enskilde väntar nytt boende som är känt eller bedöms ha goda möjligheter att hitta ett nytt boende*”.

TV-apparat (4.6.4 i föreslagna riktlinjer)

Tidigare skulle TV-apparat endast ingå i bistånd till inköp ”om särskilda sociala skäl föreligger”, till exempel om det fanns barn i familjen. Idag bedöms varje hushåll, även låginkomsttagare och familjer utan barn, behöva en TV. Därför har texten ändrats till att TV-inköp kan beviljas, men fortfarande med restriktionen upp till maximalt fem (5) procent av basbeloppet.

Umgängesresor

Tidigare avslutades kapitlet om umgängesresor med texten ”*Bistånd till kostnader för långväga och dyrbara utlandsresor för att möjliggöra regelbundet umgänge ingår ej i begreppet skälig levnadsnivå. Bistånd kan ej utgå till sådana resor. Resekostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att bekosta*”. Idag behöver utlandsresorna inte vara dyrare än resor inom landet. Därför blir formuleringen felaktig samtidigt som avslag inte håller i rättsliga sammanhang. Det nya förslaget innehåller därför formuleringen ”*Bistånd till kostnader för umgängesresor till utlandet beviljas vanligen inte. Resekostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att bekosta*”.